

ВСТУП

З метою обґрунтування заходів з надання грошової допомоги та розуміння динаміки ринку в Україні, у березні 2022 року Робоча група з питань грошової допомоги в Україні (РГГД) створила Спільну ініціативу з моніторингу ринку (СІМР). Керівництво ініціативою здійснює Цільова група 4 з моніторингу РГГД (ЦГ4), очолювана організацією ACTED та Ініціативою REACH за підтримки членів РГГД.

Дослідження стану ринків України проводиться щомісяця. У кожному населеному пункті польові команди реєструють ціни та інші показники ринку шляхом опитування підприємств роздрібною торгівлі та покупців. Окрім опитувань, REACH також проводить онлайн-моніторинг цін по всій країні. У цьому інформаційному бюлетені представлений огляд цін на основні продукти харчування та непродовольчі товари (НПТ) у досліджуваних регіонах, а також витрати, пов'язані з основними позиціями кошика СІМР, який складається з 20 основних продуктів харчування та засобів гігієни.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ

Доступність автомобільного пального покращується, при цьому 64% опитаних покупців повідомили про його повну доступність, а 9% - про обмежену доступність. У серпні **ціни на пальне** знизились, але далі залишаються високими.

Регіональні ціни на продукти харчування є однорідними для всіх регіонів, за винятком Києва, де ціни були вищими.

Цьогорічний врожай пшениці на 40% нижчий, ніж за аналогічний період минулого року, в основному через меншу площу збору, в той час як врожайність лише на 12% нижча за минулорічну.

Триває підготовка до **зимового періоду**. **Доступність палива для опалення значно зросла** у порівнянні з попередніми місяцями. Це супроводжується **підвищенням рівня обізнаності населення щодо доступності теплового одягу**.

Серпень продемонстрував **високий рівень зростання вразливості магазинів** з точки зору запасів продуктів харчування.

Вартість повного кошика СІМР

1025 ГРН ▼ 2%

25.76 USD ▼ -9%

25.28 EUR ▼ -10%

Курси обміну валют*

UAH/USD

39.80 ▲ +8%

UAH/EUR

40.55 ▲ +8%

17 партнери-учасники

1071 кількість проведених інтерв'ю

514 опитані підприємства роздрібною торгівлі

557 опитані покупці

24 досліджені області

118 досліджені громади

*Середній обмінний курс валют на 15 серпня на паралельному ринку <http://minfin.com.ua>

Карта 1: Географічне охоплення (особисті та онлайн опитування)

НАЯВНІСТЬ ТОВАРІВ

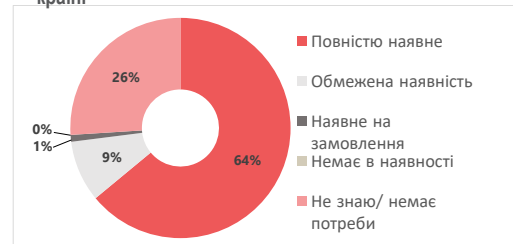
Впродовж літа доступність пального для автотранспорту поступово зростала. Якщо на початку літа лише 9% респондентів повідомили про те, що паливо є повністю доступним, то в серпні цей показник зріс до 64% (Графік 1).

повідомляли 60% споживачів, то в серпні цей показник зріс до 73%. При цьому, відповідно до змін у структурі розподілу відповідей, це зростання відбулося за рахунок зменшення частки відповідей «Не знаю/ Немає потреби» з 28% до 16%. Це свідчить про зацікавленість у завчасній підготовці до холодів (Графік 6).

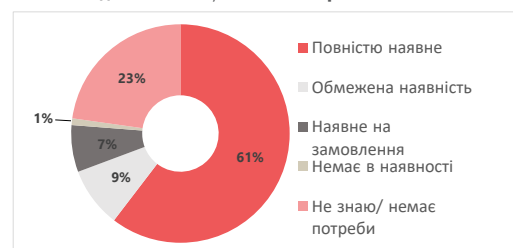
Наявність палива для опалення надзвичайно важлива на початку осені. Слід зазначити, що частка домогосподарств, які повідомили про те, що паливо для опалення є повністю доступним, зросла у серпні до 61%, порівняно з 49% у червні та липні, що на 12% більше, ніж у попередні місяці. (Графік 2).

Крім того, спостерігається підвищення рівня обізнаності населення щодо доступності теплового одягу, що свідчить про початок підготовки до осінньо-зимового періоду. Якщо в липні про повну доступність

Графік 1: % покупців, які повідомили про наявність автомобільного пального, загалом по країні

Графік 2: % покупців, які повідомили про наявність палива для опалення, загалом по країні

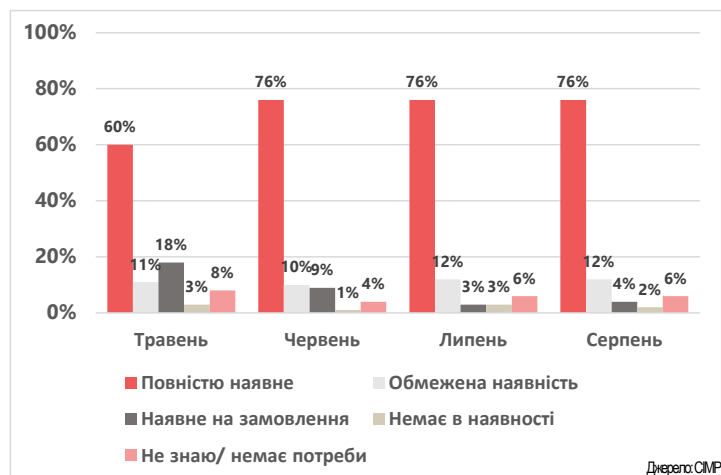
Графік 3: % покупців, які повідомили про наявність продуктів харчування, загалом по країні

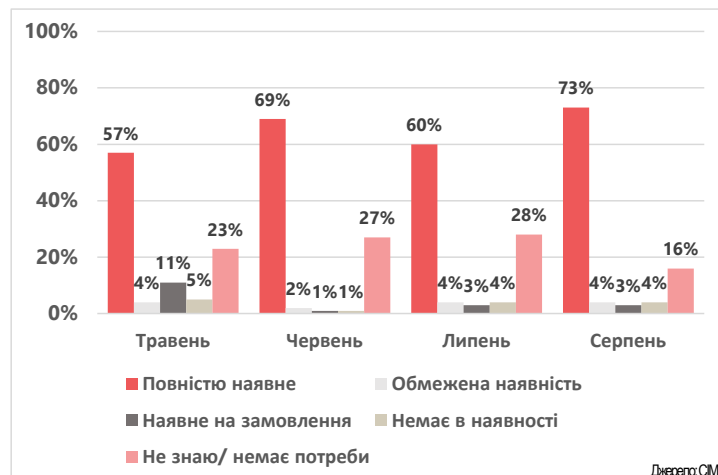
Графік 4: % покупців, які повідомили про наявність засобів гігієни, загалом по країні

Графік 5: % покупців, які повідомили про наявність ліків, загалом по країні

Графік 6: % покупців, які повідомили про наявність теплового одягу, загалом по країні

КОШИК СІМР

Кошик СІМР - це підгрупа мінімального споживчого кошика (МСК) з 296 позицій, розробленого Державною службою статистики України (ДССУ), до якого входять лише основні продукти харчування та засоби гігієни, які середньостатистичне домогосподарство купує на регулярній основі. Вміст кошика СІМР було визначено під час консультацій із Робочою групою з питань грошової допомоги в Україні. Тенденції у вартості цього кошика свідчать про зростання споживчих цін.

У серпні вартість кошика СІМР знизилась на 2%. Найбільше зниження вартості спостерігалось в східних, північних та центральних регіонах України. Так, найбільше зниження вартості, що становило 7%, спостерігалось на Сході України. Водночас вартість кошика СІМР в південних регіонах підвищилась на декілька гривень у порівнянні з минулим місяцем. Найвища вартість кошика СІМР залишається в північних регіонах та Києві, а найнижча – на Заході України (Графік 7).

ВМІСТ КОШИКА СІМР

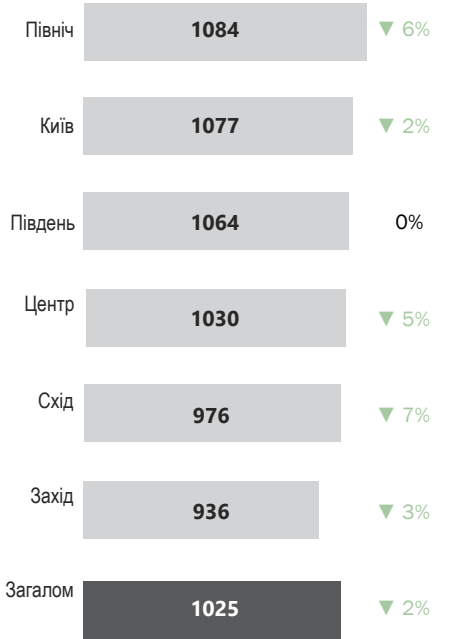
Продовольчі товари

Хліб	500 г
Гречка	1 кг
Капуста	1 кг
Морква	1 кг
Курятина (стегна)	1 кг
Каші для першого прикорму	200 г
Вода питна	1 пляшка (1.5 л)
Яйця (курячі)	10 шт.
Молоко (2.5%)	900 мл
Олія (соняшникова)	900 мл
Цибуля	1 кг
Картопля	1 кг
Рис (круглий)	1 кг
Борошно пшеничне (біле)	1 кг

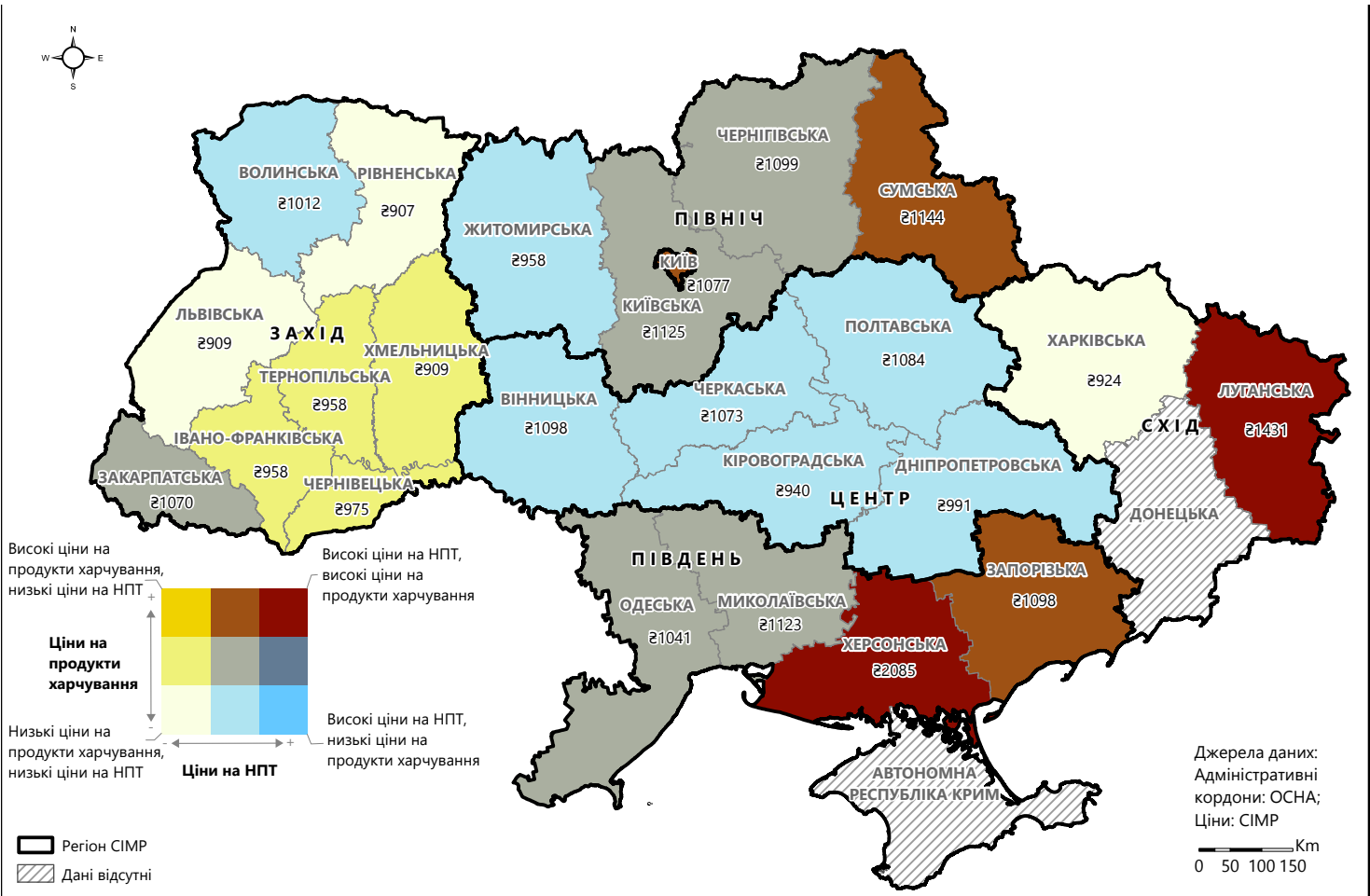
Непродовольчі товари (НПТ)

Туалетне мило	1 брусок (75 г)
Підгузки (дитячі, розмір 3)	1 пачка (40-60 шт.)
Гігієнічні прокладки	1 упаковка (10 шт.)
Господарське мило	1 брусок (200 г)
Зубна паста	1 тюбик (75 мл)
Пральний порошок (автомат)	1 пачка (400 г)

Графік 7: Медіанні значення повних кошиків СІМР за регіонами, у грн

Карта 2: Медіанні значення повних кошиків СІМР, за областю

Таблиця 1: Медіанні ціни на продовольчі товари за регіоном, грн

Найменування	Одиниця	Захід		Центр		Південь		Північ		Київ		Схід		Загалом по країні	
		Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка
Хліб	500 г	18	6%	16	0%	19	6%	18	3%	22	7%	14	0%	18	4%
Гречка	1 кг	97	1%	97	-3%	95	-5%	99	-12%	99	-1%	95	-5%	97	-3%
Капуста	1 кг	31	-9%	29	-17%	31	13%	32	-19%	32	-12%	31	-13%	31	-12%
Морква	1 кг	30	-12%	26	-25%	30	-10%	28	-20%	29	-12%	30	-14%	29	-14%
Курятина (стегна охолоджені)	1 кг	77	-11%	76	-13%	77	14%	77	-3%	98	4%	75	-2%	77	-7%
Каші для першого прикорму	200 г	57	-14%	55	-30%	60	-40%	58	-8%	65	-47%	59	7%	58	-19%
Яйця (курячі)	10 шт.	29	13%	29	12%	30	12%	29	3%	31	25%	30	17%	29	15%
Молоко (2,5%, свіже)	900 мл	26	-11%	26	-8%	30	-11%	27	-14%	30	6%	29	0%	28	-3%
Олія (соняшникова рафінована)	900 мл	60	1%	60	-7%	65	-1%	60	-11%	61	14%	60	0%	60	-4%
Цибуля	1 кг	33	22%	31	4%	30	16%	35	17%	35	21%	33	10%	33	12%
Картопля	1 кг	11	-36%	11	-39%	13	-14%	12	-52%	13	-33%	14	-26%	12	-34%
Рис (круглий)	1 кг	59	7%	59	8%	59	0%	59	4%	60	22%	59	3%	59	5%
Вода питна	1,5 л	13	27%	13	1%	14	-7%	13	-17%	15	22%	14	3%	13	2%
Борошно пшеничне (біле)	1 кг	25	14%	23	20%	23	10%	22	3%	21	16%	23	22%	23	13%
Загалом		565	-2%	550	-9%	575	-5%	568	-9%	610	-5%	565	-1%	568	-5%

Джерело: CIMP

Таблиця 2: Медіанні ціни на непродовольчі товари (засоби гігієни) за регіоном, грн

Найменування	Одиниця	Захід		Центр		Південь		Північ		Київ		Схід		Загалом по країні	
		Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка	Медіанна ціна	Щомісячна динаміка
Туалетне мило	1 брусок (75 г)	20	63%	20	80%	20	58%	15	13%	16	44%	12	15%	18	54%
Підгузки дитячі, 5-9 кг	1 пачка (40-60 шт.)	240	-9%	349	5%	344	15%	388	-2%	309	2%	292	-22%	327	3%
Гігієнічні прокладки	1 пачка (10 шт.)	30	7%	32	2%	35	N/A	30	-6%	30	N/A	27	162%	30	2%
Господарське мило	1 брусок (200 г)	17	0%	17	-8%	20	22%	18	7%	18	-6%	16	15%	17	5%
Зубна паста	1 тубик (75 мл)	30	-1%	30	-30%	35	-38%	35	-14%	58	3%	30	5%	33	-23%
Пральний порошок	1 пачка (400 г)	32	1%	32	-26%	36	-4%	30	-11%	36	-7%	34	-10%	33	-12%
Загалом		368	-4%	480	0%	489	16%	516	-3%	466	9%	411	-14%	457	0%

Джерело: CIMP

ЦІНИ

Ціни на продовольчі товари в кошику CIMP характеризувались відносною однорідністю у регіональному розрізі. Так, вартість продуктового кошика у всіх регіонах, окрім Києва, варіювалась в межах 25 грн. Це вказує на стабілізацію ситуації на ринку порівняно з липнем, коли такі коливання перевищували 50 грн.

Варто зазначити, що вартість продуктового кошика CIMP знизилась порівняно з минулим місяцем. Основною причиною такого зниження була нижча вартість сезонних овочів, ціна на які щороку знижується в серпні та вересні. Так, найбільше зниження вартості спостерігалось на картоплю, яке досягло 52% на Півночі та 34% в середньому по країні.

Також спостерігалось зниження вартості капусти та моркви на 12% та 14% відповідно. Водночас в серпні ціни на яйця, пшеничне борошно та цибулю зросли на 15%, 13% та 12% відповідно.

Слід зауважити зниження ціни на каші для першого прикорму в цілому по країні на 19%. У Києві та на Півдні це зниження склало 47% та 40% відповідно. Це може свідчити про наявність дешевших пропозицій на ринку, а отже, значне зменшення цінового тиску на сім'ї з немовлятами в різних регіонах.

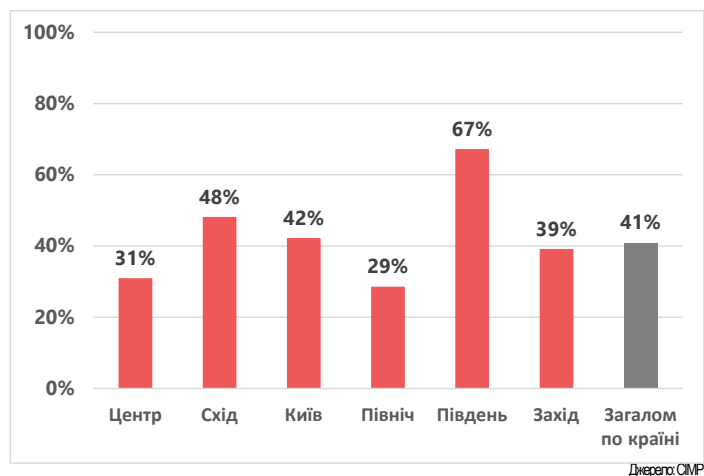
Вартість кошика НПТ значно відрізнялась між регіонами, де проводилось дослідження. Найдешевший кошик НПТ був на Заході (368 грн), а найдорожчий - на Півночі (516 грн). Проте варто зазначити, що така неоднорідність зумовлена великою різницею в цінах на підгузки. Ціни на всі інші

непродовольчі товари у всіх регіонах, окрім зубної пасти в Києві, залишились приблизно на тому ж рівні. Це також свідчить про досить хороший рівень функціонування ринку.

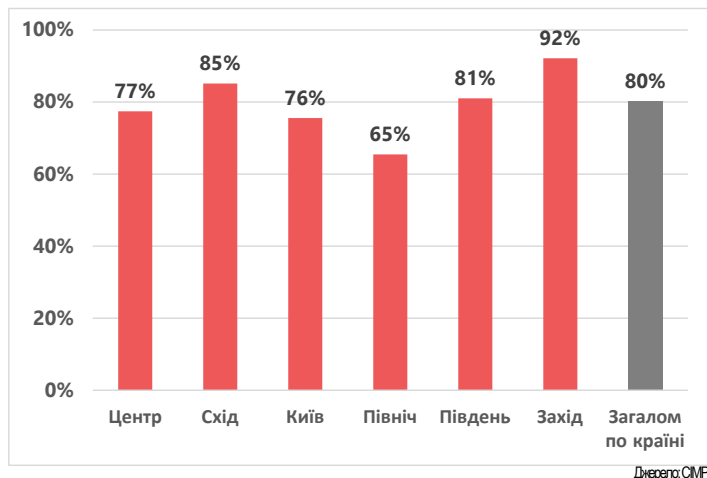
Варто зауважити, що в серпні спостерігалось значне зростання ціни на туалетне мило, в середньому на 54% порівняно з минулим місяцем. Водночас, ціна на зубну пасту знизилась.

Втім, зміни цін на всі непродовольчі товари взаємно компенсуються, тому загальна вартість непродовольчого кошика в серпні та липні практично однакові.

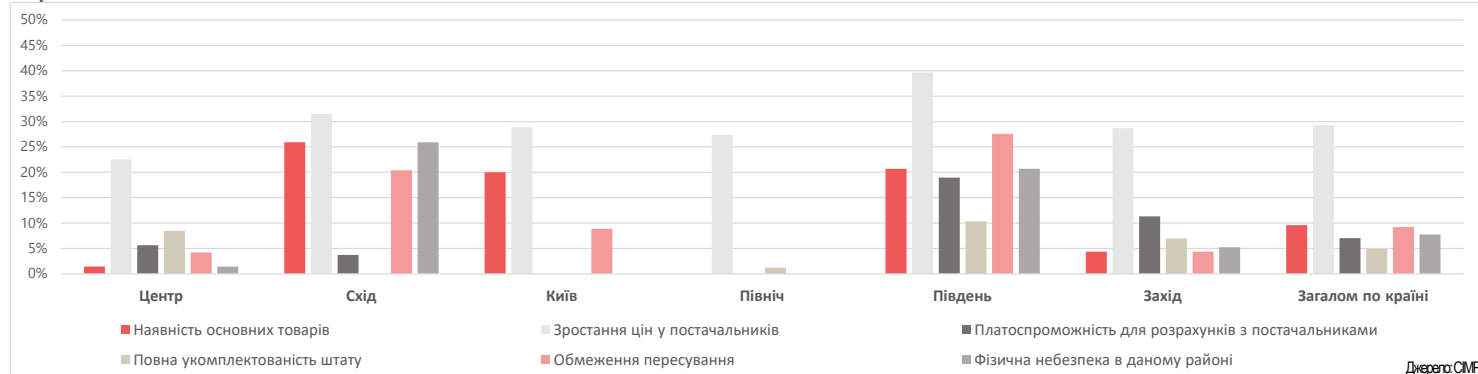
Графік 8: % підприємств роздрібної торгівлі, які повідомили про труднощі в підтримці функціонування та забезпеченості магазину асортиментом товарів, за регіоном

Графік 9: % підприємств роздрібної торгівлі, які повідомили, що очікують нових труднощів у зв'язку з конфліктом, за регіоном

Графік 10: % підприємств роздрібної торгівлі, які повідомили про нові труднощі, що виникли від початку конфлікту, за типом труднощів та регіоном

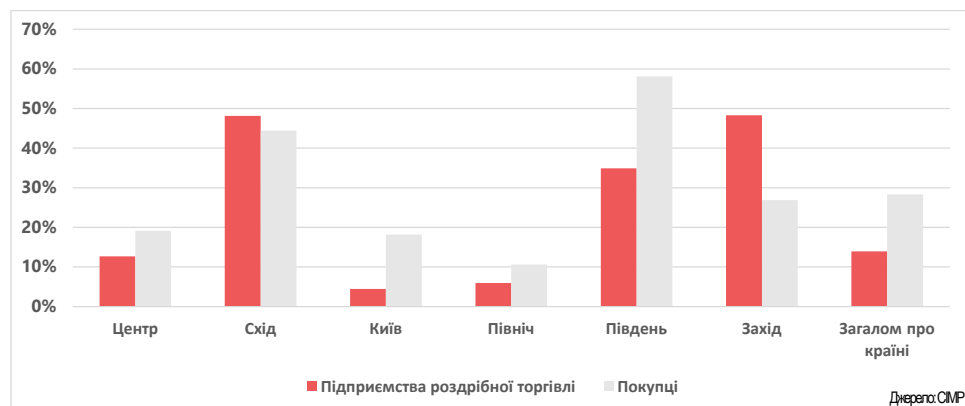
ДОСТУП ДО МАГАЗИНІВ ТА ЇХ РОБОТА

Можливість забезпечення нормальної роботи магазинів залишилась майже на тому ж рівні, що і в липні.

Однак, якщо в липні підприємства роздрібної торгівлі повідомляли про труднощі найчастіше на Сході, дані труднощі стосувались питань утримання магазинів відкритими та забезпечення товарними запасами. Тоді в серпні найбільша частка респондентів на Півдні повідомляла про такі ж труднощі.

Крім того, у липні про появу нових труднощів найчастіше повідомляли також підприємства роздрібної торгівлі на Сході. До таких проблем на Сході передусім відносили: фізичну небезпеку даному районі, зростання цін у постачальників та обмеження пересування. У серпні частота повідомлень про нові труднощі дещо вирівнялась у регіональному розрізі. Проте найчастіше про появу нових труднощів повідомляли підприємства роздрібної торгівлі на Півдні.

Графік 11: % покупців та підприємств роздрібної торгівлі, які повідомили про вплив конфлікту на можливість доступу до магазинів, за регіонами

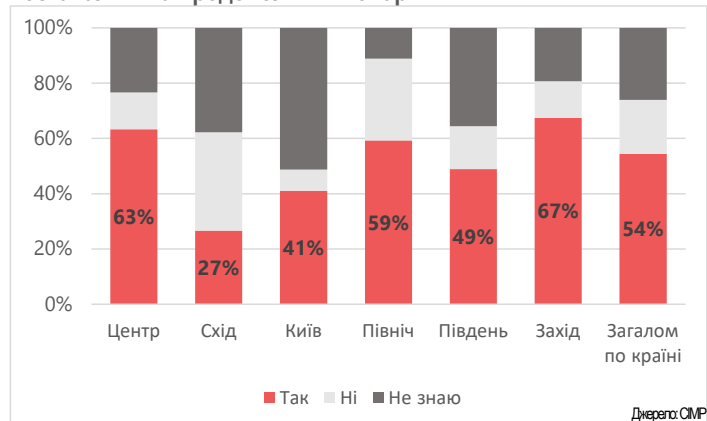
Втім, основним ускладненням, про яке повідомили підприємства роздрібної торгівлі в усіх регіонах, було зростання цін у постачальників. Це, в свою чергу, може призвести до зростання цін на споживчий кошик JMMI в найближчі місяці.

Важливо відзначити істотне зростання загальної стурбованості підприємств роздрібної торгівлі майбутніми труднощами

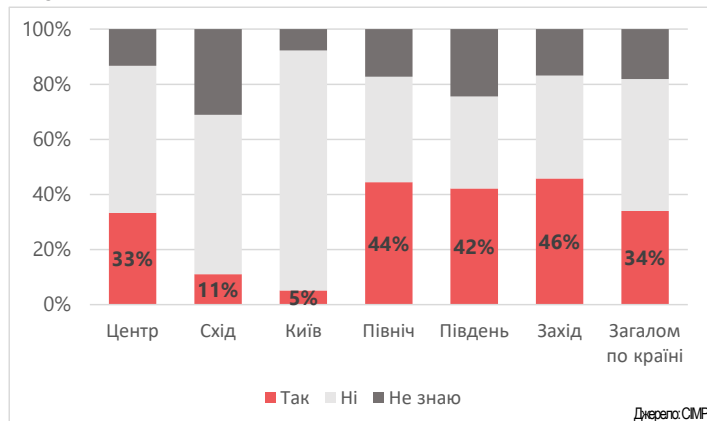
своїї діяльності. Якщо в липні 64% опитаних підприємств повідомили про очікування нових викликів, які можуть бути спричинені військовим конфліктом, то в серпні цей показник зріс до 80%.

Крім того, найбільше проблем з доступом до магазинів спостерігалось у Східному, Західному та Південному регіонах.

Графік 12: % підприємств роздрібної торгівлі загалом по країні, які повідомили, що вони в основному залежать від одного постачальника продовольчих товарів

Графік 13: % підприємств роздрібної торгівлі загалом по країні, які в основному залежать від одного постачальника засобів гігієни

ПОСТАЧАННЯ

В серпні спостерігалось суттєве зростання вразливості магазинів з точки зору забезпечення продуктами харчування. Якщо в липні частка підприємств роздрібної торгівлі, які повідомили, що закупають продукти харчування в одного постачальника, становила 41%, то в серпні цей показник зріс до 54%. Найбільші ризики в цьому аспекті спостерігалися в центральних та західних регіонах, де цей показник перевищив 60%.

Ризики для постачання непродовольчих товарів були значно меншими - лише третина опитаних підприємств повідомили про закупівлю непродовольчих товарів в одного постачальника. При цьому, найменші ризики спостерігались на Сході країни та в Києві.

ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

Ринок фінансових послуг для забезпечення потреб домогосподарств функціонував добре. А саме:

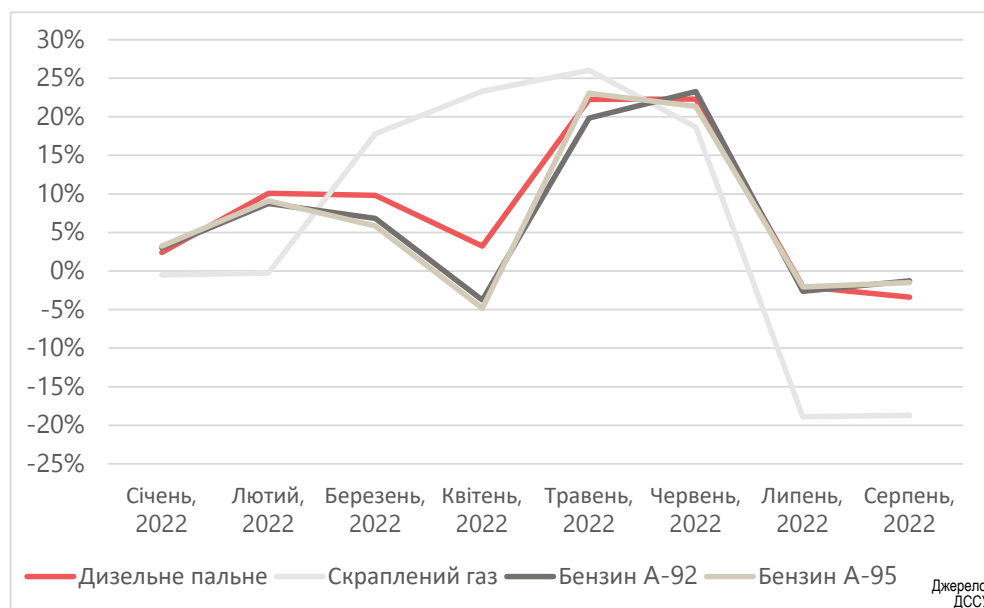
- 83% респондентів зазначили, що не мали жодних труднощів з доступом до банківських установ;
- 87% респондентів зазначили, що у них не виникало труднощів з користуванням платіжними терміналами;
- 84% респондентів зазначили, що Укрпошта доставляла готівку вчасно та щомісяця.

ПАЛЬНЕ

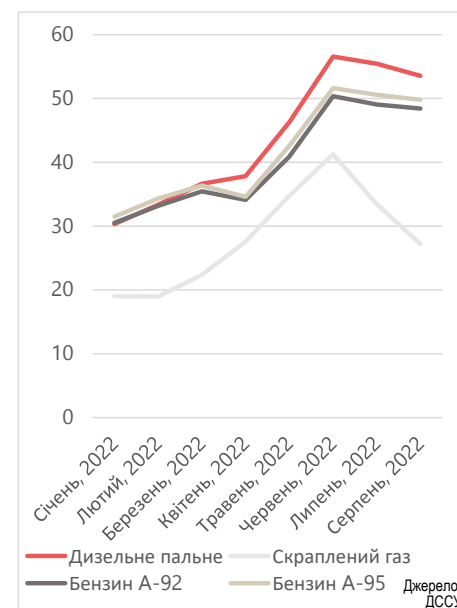
Ринок нафтопродуктів в Україні стабілізувався, а також спостерігалось поступове зниження цін на пальне. Ціни

на бензин та дизельне паливо знизились на 1-3% порівняно з минулим місяцем. Крім того, порівняно з попереднім місяцем було зафіксовано значне зниження цін на скраплений газ – на 19%. Однак ціни все ж залишаються високими у порівнянні з довоєнним періодом. Порівняно з січнем, ціни на дизпаливо зросли на 177%, на бензин А-92 – на 159%, на бензин А-95 – 158% та на скраплений газ – на 143%.

Графік 14: Щомісячна динаміка цін на автомобільне пальне, грн

Графік 15: Ціна на автомобільне пальне, грн

МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

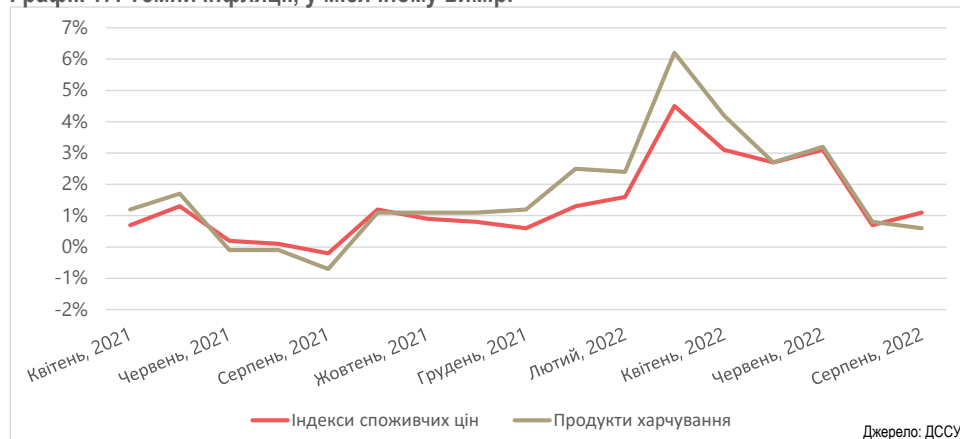
Фінансове становище підприємств покращується, але перешкодою для їхнього відновлення є зростання виробничих витрат.

Збирання ранніх зернових та ріпаку в цьому році майже завершено. Врожай пшениці наразі на 40% нижчий за минулорічний, головним чином через менші площі збору, тоді як врожайність знизилась лише на 12% у порівнянні з минулим роком. Однак менший внутрішній попит та великі запаси стримують ріст цін.

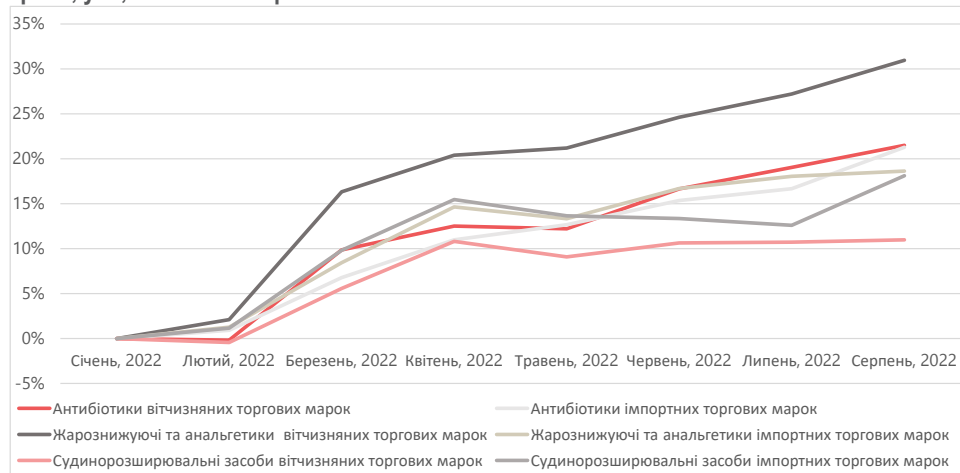
В енергетичному секторі триває підготовка до опалювального сезону; 10 з 15 наявних атомних енергоблоків працювали у серпні; надходження від експорту електроенергії зростають.

На тлі скасування пільгового оподаткування спостерігалось подальше скорочення імпорту, а зменшення постачання гірничої та металургійної продукції призвело до ще більшого скорочення експорту товарів. Відповідно до останніх доступних даних, у

Графік 17: Темпи інфляції, у місячному вимірі

Графік 19: Кумулятивне зростання цін на окремі лікарські засоби, у середньому по країні, у %, із січня 2022 р.

вартісному виразі імпорту у липні залишився майже на тому ж рівні, яким він був в червні, тоді як експорт скоротився. Таким чином, дефіцит платіжного балансу продовжив зростати.¹

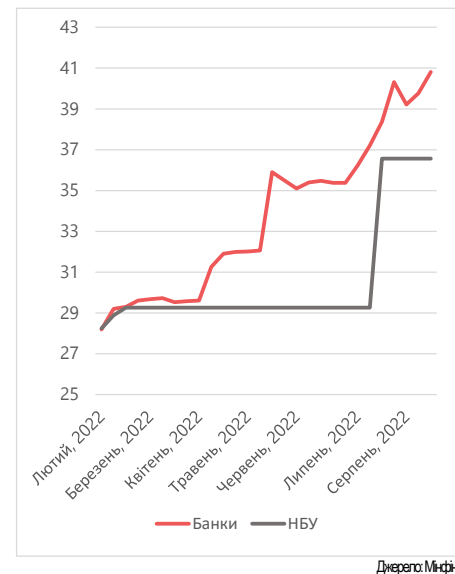
ОРЕНДНА ПЛАТА

Вартість оренди 1-кімнатної квартири в Україні продовжила зростати. В серпні середня вартість оренди 1-кімнатної квартири була на 18% вищою порівняно з аналогічним показником в січні 2022 року. Також в серпні найбільше відносно зростання орендної плати, порівняно з січнем, було зафіксовано в Кіровоградській (61,5%), Чернівецькій (58%) та Івано-Франківській областях (45%).²

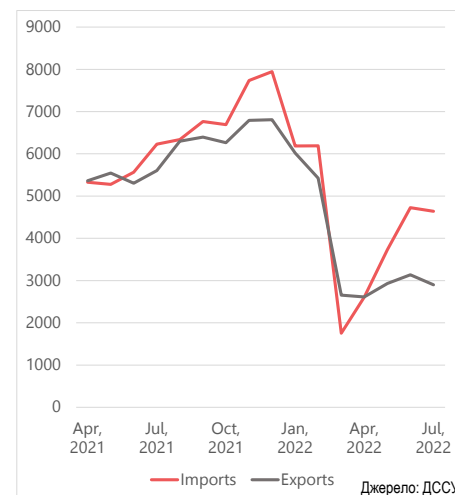
ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

У липні тривало зростання цін на основні лікарські засоби, такі як антибіотики, анальгетики та судинорозширювальні препарати, за винятком судинорозширювальних препаратів імпортного виробництва.

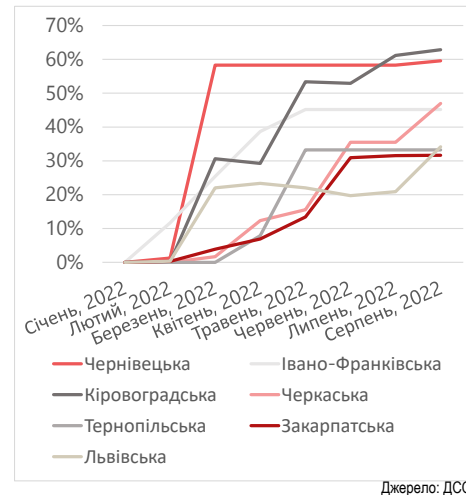
Графік 16: Середньоринковий обмінний курс долара США

Графік 18: Динаміка валової вартості експорту та імпорту України, млн дол. США

Графік 20: Області-лідери за темпами зростання орендної плати за 1-кімнатну квартиру, у %, із січня 2022 р.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Починаючи з 24 лютого 2022 року, ескалація збройного конфлікту в Україні призвела до масового переміщення населення та гуманітарної кризи. Враховуючи значущість багаточисельних коштів як форми надання допомоги, моніторинг ринку має ключове значення для забезпечення ефективності гуманітарної діяльності, її стабільності та безпеки для місцевої економіки. У зв'язку зі стрімким поширенням конфлікту на ті території країни, де раніше не відбувалось воєнних дій, дані про гуманітарні ринки в районах, які постраждали внаслідок конфлікту, є вкрай обмеженими та неповними. Метою Спільної ініціативи з моніторингу ринку (CIMP) є заповнення цього інформаційного пробілу шляхом надання необхідних та своєчасних даних про цінові тенденції та показники функціонування ринку.

МЕТОДОЛОГІЯ

CIMP реалізується спільно з Робочою групою з надання грошової допомоги (РГГД) через Цільову групу 4 з моніторингу, очолювану організацією ACTED та Ініціативою REACH. Збір даних здійснюється спільними зусиллями членів РГГД по всій країні один раз на місяць.

Методологія збору первинних даних базується на кількісних, структурованих опитуваннях респондентів, відібраних спеціально для цього. У рамках дослідження використовуються два узгоджені опитувальники, один з яких призначений для підприємств роздрібною торгівлі, які виступають в ролі ключових інформантів (KI) щодо ситуації у відповідних сегментах ринку, а інший - для покупців у досліджуваних магазинах і на ринках для проведення індивідуальних опитувань. Партнери зосереджують увагу на опитуванні підприємств роздрібною торгівлі, а не оптовиків чи дистриб'юторів, оскільки саме вони мають найбільше контактів з вразливими групами населення.

Первинні дані збираються та аналізуються на рівні громади. Партнери надають дані з найбільших ринків роздрібною торгівлі кожної громади, а також з окремих мережових магазинів. Завдання кожної польової команди - зібрати мінімум 3 ціни на певний товар у кожній досліджуваній громаді шляхом опитування підприємств роздрібною торгівлі, а також провести щонайменше 5 опитувань покупців у кожній досліджуваній громаді. Згідно з метою мінімального споживчого кошика, за кожним найменуванням фіксується лише ціна найменш дорогого бренду або сорту, які користуються попитом. Усі дані збираються співробітниками, які працюють на місцях та володіють загальною методологією та інструментами CIMP. Далі ці дані надходять на загальний сервер РГГД - KoBo, очищаються та аналізуються фахівцями REACH.

CIMP також інтегрує вторинні дані шляхом віддаленого моніторингу цін. Щомісяця інтерв'юери REACH збирають дані про ціни та наявність усіх товарів CIMP через веб-портал АТБ, однієї з найбільших мереж супермаркетів в Україні. Точність методики дистанційного моніторингу перевіряється шляхом особистих вибірових перевірок у магазинах АТБ. Крім того, вторинні дані з інших джерел, зокрема Державної служби статистики України, також інтегруються в CIMP та використовуються для триангуляції, де це можливо.

Ціни, представлені в даному інформаційному бюлетені, є «медіанами місцевостей», розробленими для мінімізації впливу відхилень та нерівномірної кількості цін, отриманих із різних населених пунктів. Спочатку розраховуються медіанні ціни кожного досліджуваного товару у межах кожної досліджуваної громади; потім для кожного товару фахівці REACH розраховують медіану цього списку медіанних цін на рівні громади для більших територіально-адміністративних одиниць - районів, областей, регіонів та всієї України.

ТРУДНОЩІ ТА ОБМЕЖЕННЯ

Оскільки CIMP спирається на методологію цільової вибірки, результати мають розглядатися як орієнтовні, а не репрезентативні. Крім того, результати відображають лише ринкові умови в той період часу, коли їх було отримано.

У методології CIMP для кожного товару фіксується ціна найменш дорогого популярного бренду або сорту, наявного в магазині. Оскільки доступність брендів може змінюватись залежно від регіону, порівняння цін у різних регіонах може іноді базуватися на дещо відмінних продуктах.

У деяких випадках партнерам не вдалося зібрати мінімальну кількість опитувань підприємств роздрібною торгівлі або покупців, передбачену методологією CIMP. За необхідності, для компенсації відсутніх цін та розрахунку вартості кошика CIMP використовувалася інтерполяція від медіани на рівні району чи області.

Хоча методологія дистанційного моніторингу CIMP дозволяє отримати надійні дані про ціни та доступність, додаткові дані про функціональність ринку не можуть бути зібрані за допомогою цієї методології.

Методика дистанційного моніторингу залежить від онлайн послуг АТБ, і тому дистанційні дані доступні лише в тих регіонах, де АТБ продовжує надавати ці послуги. До цих районів зазвичай не входять непідконтрольні Уряду України території або території, які все ще дуже потерпають внаслідок збройного конфлікту.

Оскільки CIMP охоплює дедалі більше нових громад, це може зумовити деякі зміни у загальних медіанних цінах.

ПАРТНЕРИ

ПРО ІНІЦІАТИВУ REACH

Метою Ініціативи REACH є допомога у розробці інформаційних інструментів та продуктів, які покращують здатність гуманітарних організацій приймати рішення на основі фактичних даних в контексті надзвичайних ситуацій, відновлення та розвитку. Методології, які використовує REACH, передбачають збір первинних даних та їх поглиблений аналіз. Діяльність REACH здійснюється в рамках механізму міжвідомчої координації допомоги. REACH - це спільна ініціатива міжнародних неурядових організацій - Ініціативи IMPACT та ACTED, і Навчального та науково-дослідного інституту ООН - Програми оперативного застосування супутникових технологій (UNITAR-UNOSAT). Детальнішу інформацію про проєкт REACH можна знайти на сайті <http://reach-initiative.org>.

КІНЦЕВІ ВИНОСКИ

1. Національний банк України **“Макроекономічний та Монетарний Огляд, Вересень 2022”**, 9 вересня 2022
2. Державна служба статистики України **“Середні споживчі ціни на товари (послуги) по Україні у 2022 році”**, 15 вересня 2022

